



Foto: Ilagutariit Kleeman

## Kalaallit Nunaanniit Amerikamut

Timmisartornikkut aqqut nutaaq Airgreenlandimit aasaq 2007 pilersinneqartoq periarfissanik allaanerusumik annertuneru-sumillu ammaassivoq.

**Qup. 2-3**

## Amerika - et nyt feriemål

Air Greenland åbnede en ny rute i sommeren 2007, der giver anderledes og større muligheder.

**Side.4-5**

## Hvor langt var der til Kangaatsiaq? var det en god tur?

Underviserne fra Ikerasaarsuk skole har været på kursus. Vi vil gerne gøre vort arbejde bedst muligt, gøre de smukke tanker i forordningens §2 til virkelighed

**Side. 8-9**

## Motionsløb 2007

Eleverne i Ole Reimerip Atuarfia afholdt motionsløb, den 5. september 2007.

**Side. 12**

## Kangaatsiaq qanoq ungasitsigaa? Angalaneq nuannerpa?

Ikerasaarsuup atuarfiani atu-artitsisut pikkorissarnikuup-put. Suliarput pitsaanerpaamik suliarerusupparput.

**Qup.6-7**

## Qasujaallisarneq motionsløb 2007

Septemberip ulluisa 5-ani 2007 Ole Reimerip Atuarfiani atuartut qasujaallisarlutik arpannerat ingerlan-neqarpoq.

**Qup.10-11**

# Kalaallit Nunaanniit Amerikamut

Timmisartornikkut aqut nutaaq Airgreenlandimit aasaq 2007 pilersinneqartoq periarfissanik allaaneru-  
sumik annertunerusumillu ammaassivoq.

All.: Hector Lennert Sørensen

Foto: ilaqutariit Kleeman



*Cbintown-mi ilaqutariilluta assilisippugut/ Familiebillede i China-  
town Pipaluk, Inuuteq, Makkak Saamulu*

Tassami Kalaallit Nunaata kiisalu Amerikap akornanni timmis-artuussisarneq Airgreenlandip kiisalu USA-p aallartimmangu. Aqut pilersinneqartoq tassaavoq: Kangerlussuarmiit Baltimore-mut, kiisalu Baltimore-miit periarfissat Amerikarsuarmi killeqanngiusarput. Maannakkut Amerika 260millionit missaani inoqarpoq, qularutissaassanngilarlu pissanganangitsooranilu inuiassuit taama amerlatigisut timitalerlugit tikissinnaalernerat. Nunatsinni aqqummit nutaajusumik misiliillutik misigisaqartut arlaqarsimapput. Taakkulu ilisimavaat ilaqutariit ilinniartitsisusut Kleemaannikkut Uummannameersut.

Ilaqutariit aperaavut qanga angala-simangersut: uangut ilaqutariittut aasaq manna Amerikkami feeriarnikuuvugut, nuannisarluinnaqqissaarluta, meeqqavut inuusuttuarannortut

nuannisaqaat takusaqaagullu. Makkua tikeraarpavut: Baltimore, Washington, aammalu New-York. Inuit qanoq ippat aammalu suut piareersimaffigineqartariaqarpat? Inuit inussiarneqaat tikilluaqquseqaat, taamaattorli qulakkeersimasariaqarpoq aningaasanik nassataqarluarnissaaq, soorlu neriniartarfinni neriniartarfeeqqanilu saqisunut drikkepengineinissaaq piumasarineqartarmat. Eqqaama-nerlunnigikkukku 10 %. Taamatut angalanermi meeraartaqarluni qaniq ippa? Inuusuttuarannortunik qitor-naqarluni tuluttut oqalunnierannut assut iluaqutaavoq, namminneq tuluttut oqalunneq misilillugulu tuluttut oqaasiinik annertusaasinnaammat. Ila aamma oqaluttuarisaanermut tunngasut takusassuit soorlu Washington-imi takullugit nuanneqaq, tamakua atuakkani takusartakkagut. Suut takusassaappat? Baltimore illoqarfik kusanagaq

ipiillunilu takornarissanullu ornik-kuminarluni, akisuallaanngitsunik akisuunillu pitsaasunik nerini-artarfeqarpoq, Inner Harbor-imilu (sissami) ilaqutariinnut sammisassaaloqarput soorlu isikkanik aquttakkat umiatsiaaqqat atorlugit sissami nuannisartoqarsinnaal-luni, aamma Water taxi-qarpoq, pisinarfinnut assigiinngitsunut pulaarutaasinnaasut, arsaattarfissu-aqarpoq isiginnaariarfusinnaasooq amerikkarmiutut arsaatut isiginna-ariarumagaanni, pisiniarfippassuit, nujaleriviit, kukigissartittarfiit, naluttarfiit, allarpassuillu.

Napasuliarsuaq  
Uagut kalaaliugatta New-Yorki immakkut takornariarparput, immakkut takornariartaammut ilaalluta Frihedsgudinde takusarparput New-Yorkilu kaajallallugu, aammali pisulluta qimuttuittor-lutalu taxarlutalu takusaqaqaagut, takorluukkatsinnillu kiassuaartor-suaq 36-nik kiattoq New-Yorkip ilaa immamut qanittoq silaannari-laannuag kiakkaluqaqisooq, tassami qeqertaagami aqqusernikku kipparissunik kaagitut sanaajullutik silaannaq isaalluarpoq immamiit.



Foto: ilaqutariit Kleeman

*Thomas Jefferson eqqaassutis-  
saata saani: Inuuteq, Pipa Saamu*



Foto: ilaqutariit Kleeman

*Margrethe aamma Samuel Kleeman / Margrethe & Samuel  
Lincoln-kkut eqqaassutissaata eqqaani/ved Lincoln's mindestatue*

# Kalaallit Nunaanniit Amerikamut



Foto: ilaqtariit Kleeman

*Præsidentiusimasup Rooserveltip eqqaassutissaani qasuersaalaarpugut Vi hvilede lidt ved præsident Rooservelt mindested*

Amerikamiut tikeraatsiarnerini suut maluginiarsimavisigit? Amerikkarmiut inuiassuit akule-riugamik imminnullu akueralutit racismimik ataatsimilluunniit takunngilagut, tikilluaqqusaaqaagut, nuanneqaat taamaattorli nerisaat sissuertariaqarput puallarnartortaqrnermut. Qernertormiut taaliupput, inuit inussiarnersut aammalu inuppalaqisut rytmeqaqisut nipilersullaqqeqqisullu. Amerika orneqqikkususinnaasavisiuk?

Uagut Amerikkamiikkatta nuannisaqaagut, aamma arlaanni orneqqikumaarparput, misilikkusunarsinnaappullu soorlu coorputut country-nik erinarsortartoqarfiit, Indiaaneqarfiit, allarpasuillu. Nuanarsuaq angeqaaq uagutsitullu ullut 14-iinnaat naammangeqaaq tikeraarneq, aasarsuarli nunatsinni sivikeqimmat ullut taakkua uagutsinnut naammassimapput. Aammali nalunngisaqarneq iluaqutaasoq, New-Yorkimi nalunngisaqaratta Silver Springimilu. Taakkulu pissutsinik allanilu ajogersuuttaqaatigut, aammali tuluttut oqalulaarsinnaallunilu paasisinnaaneq pingaaruteqarpoq, apersorsinnaagaanni tammarfiminninami. Neriuppunga arlaanni Amerikamut feeriarumaartutit taakaneereersimannikkuit. Qanoq ililluta annertunerusumik angalanersi pillugu paasisaqarsinnaavugut?

Hjemmesidinni assit qulaanni nassuiaalaartarpunga, neriuppunga taakkua aamma atuarsinnaassagisi, taamaallilunga allaffigilaarpakkit neriuppunga allagannguakka arlaatigut atorsinnaassagitit. Inussiarnersumik Inuulluaqqusilunga.

Margrethe L.Kleemann  
Taamalu naggasiivoq, Uummanami ilinniartitsisoq.  
hjemmeside: [www.123hjemmeside.dk/makkak](http://www.123hjemmeside.dk/makkak)

Visum-inut pas-inullu paasisutissat:

Ullut 90-it inorlugit USA-miissaguit visummeqarnissaq pisariaqanngilaq. Pas-it maskinamit atuargarsinnaasussaassaag, tassa scannerneqarsinnaasuulluni. Pas-it 1. marts 1997 kingorna sananeqarsimasut maskinamit atuarneqarsinnaasuupput. Meeqqat qassinilluunniit ukioqaraluarumik immikkut namminneq pas-seqassapput, aamma naalugiarsuit. Meeqqat angajogqaat pas-iinut allatsiinnarnissaat naammanngilaq. Eqqaamajuk bilitisinni atit pas-inni ativit allassinassup assigissammangu, taamaanngippat USA-mut isernissannut itigartinneqarsinnaagavit. Ilaasussaq nutaanngitsumik passeqarluni takkuttoq, tassa maskinamit atuarneqarsinnaanngitsumik USA-mut isernissaminut itigartitaassaaq. Qulakkeersimasariaqarpat pas-ini laminereersimsumik assitalimmik qupperneqarnissaa kiisalu streghcodeqarnissaa.

Ilaasut pas-it visum-illu atorneqarsinnaasut piginissaat namminneq akisussaaffigivaat.

taamalu paasisutissamik Airgreenland sanasimavoq.

*Pipaluk aamma Inuuteq eqqaassutissap saqqaani takornariartut Pipaluk & Inuuteq sejler omkring frihedsgudinde*



Foto: ilaqtariit Kleeman

# Amerika – et nyt feriemål

Air Greenland åbnede en ny rute i sommeren 2007, der giver anderledes og større muligheder.

Af: Hector Lennert Sørensen



Foto: familien Kleemann

*U.S. Capitol Washington D.C.-mi allaffissuit pingaarnersaat soorlu immaqa kommu-neip allaffia / U.S. Capitol kontor i Washington D.C*

Air Greenland åbnede nemlig en rute mellem Grønland og USA, hvor der blev åbnet for flyforbindelse mellem Kangerlussuaq og Baltimore. Fra Baltimore er der næsten endeløse muligheder for at rejse videre i det store Amerikanske landskab.

Amerika har ca. 260 millioner indbyggere, og mange vil nok se et land med så mange indbyggere. Der er nogle her i Grønland, der har prøvet denne nye rute. Blandt dem er lærerparret Kleemann fra Uummannaq. Vi spurgte Margrethe Kleemann om hvornår rejsen skete:

- Min familie holdt ferie i Amerika i denne sommer. Vi havde det skønt og vore teenagebørn var glade for turen og oplevede mange ting. Vi besøgte disse byer: Baltimore, Washington og New York. Hvordan er folk over there og hvad skal man være opmærksom på?

Folk var meget venlige og bød os velkommen, men man skal nok have mange konanter med, for man skal huske at give drikkepenge til tjenere i restauranter og andre spisesteder, så vidt jeg husker på ti procent.

Hvordan er det at have børn med i en sådan en ferie?

Vi har teenagerbørn og det hjalp meget for deres engelskkundskaber, for ved at bruge sproget udvikler man det. Det er også imponerende, at se historiske monumenter i Washington, som vi kun kender fra bøgerne.

Hvad oplever man over there? Baltimore er en smuk by. Det er en ren og turistvenlig by med gode restauranter, både med rimelige priser og dyre priser. På "Inner Harbour" (en strand) er der forskellige aktiviteter for familien, f.eks. kan man hygge sig med små både med pedaler, og der er også water taxi, så man kan tage til forskellige forretninger. Der er en stor bane for Amerikansk fodbold, mange forskellige forretninger, frisører, negle behandlingsklinikker, svømmebassiner og meget andet. Frihedsgudinden

Vi valgte at se New York fra søsiden. Vi sejlede med en turist båd for at se på frihedsgudinden og sejlede rundt om New York. Vi fik også set meget af byen, når vi gik på gaden og når vi kørte med tog og taxi. Vi oplevede 36 graders varme i New York, men byen bliver jo "luftet" fra søsiden, idet byen ligger på en ø og det var dejligt at mærke brisen fra havet, når det var så varmt.



*Udsigt nedefra Abraham Lincoln memorial*



Foto: familien Kleemann

*bele familien: bagved kan man se Washington Momument*

# Amerika - et nyt feriemål

Foto: familien Kleemann



*Den 28. Juni 2007 vi var lige ved at flyve til Amerika med en ATA fly. En drøm bliver til virkelighed siger familien.*

Hvad er jeres indtryk af Amerika, under jeres korte besøg? Amerikanerne er jo blandet af mange forskellige nationaliteter og dermed har accepteret deres forskelligheder og vi så ikke en eneste racist, derovre. Vi følte os velkomne og folk var meget venlige, men man skal være varsom med deres spisevaner, for man tager mange kilo på, hvis man ikke passer på, fordi deres madvarer er noget man bliver tyk af.

Vi havde kun positive oplevelser af den sorte befolkning, de er venlige og menneskelige og de er gode til at spille rytmisk musik.

Kunne I tænke jer at vende tilbage til Amerika?

Vi havde gode oplevelser i Amerika, og det er sikkert at vi vil rejse til Amerika igen, for vi vil blandt andet besøge miljøer med country musik, indianerterritorier og meget andet. Det er jo et stort land, og vi havde kun to ugers ferie. Men det er også nok med den korte sommer vi har her i Grønland.

Det hjælper også meget at have nogle bekendte. Vi har nogle bekendte i New York og Silver Spring. De fortalte os om forholdene og vejledte os og det er til stor gavn, hvis man kan forstå og tale lidt engelsk, for man kan ikke fare vild, når man kan spørge sig frem til det. Jeg håber,

at du får mulighed for at holde ferie i Amerika.

Hvordan kan vi få noget mere om jeres rejse?

Jeg har en hjemmeside og jeg har skrevet forklaringer til billetterne fra ferien på hjemmesiden, min adresse på hjemmesiden er: [www.123hjemmeside.dk/makkak](http://www.123hjemmeside.dk/makkak)

Med venlig hilsen  
Margrethe L. Kleemann  
Lærer i Uummannaq

*Union Station i Washington D. C. her er en statue af: Christoffer Columbus*



Foto: familien Kleemann

Praktiske informationer om visum og pas

*Hvis du skal opholde dig i USA i mindre end 90 dage, er det ikke nødvendigt med et visum.*

*Dit pas skal være maskinlesbart, det vil sige kunne læses af en scanner. Alle pas udstedt efter 1. Marts 1997 er maskinlesbare. Børn uanset alder skal have eget pas, også spædbørn. Det er ikke tilstrækkeligt, at børn er indskrevet i forældrenes pas. Husk altid at navnet i billet også skal stemme overens med navnet i dit pas, da du ellers kan risikere at blive nægtet indrejse i USA. Hvis en passager møder op med et gammelt pas, som ikke er maskinlesbart, bliver passageren afvist og nægtet indrejse i USA. Du bør sikre dig, at dit pas har en lamineret side med dit billede på og en strejkode.*

*Det er passagerens eget ansvar, at pas og evt. visum er gyldigt.*

*Skriver Airgreenland*

# Kangaatsiamut qanoq ungasitsigaa? Angalaneq nuannerpa?

Ikerasaarsuup atuarfiani atuartsisut pikkorissarnikuupput. Suliarpit pitsaanerpaamik suliarerusupparput.

All.: Stephen Paulli Andersen

- Arfininngorneq 08. Sep 2007



Foto: Hector Lemert Sørensen

peqqusummi §2-mi eqqarsaatit kusanartut piviusunngortinnissaannut sapinngisamik peqatarusukkatta pikkorissarnernut itisileriffiusunut peqataanissaq nuannaraarput. Ilinniartsisooq ataasiinnaq pikkorissariartorluni angalasimaguni utermermini pikkorissarnernup imaanik pissariartitaanillu suleqatiminik ilisimatinnissamut pisussaavoq. Suleqammi taanna angerlamut tikittarpoq periaatsinik pitsanngortitsinissamut atugassanik nutaanillusoq iseqalersimalluni. Ilinniartsisut arlallit pikkorissarnernut tassunga ilaasimappata paasininnerit assigiinngitsut pissarsiallu assigiinngitsut oqallisisinnissaannut periarfissaqarlualersarpoq. Pikkorissarsimanerup imaanik suleqatigiit samminneqqissinnaanerit assigiinngitsunik ingerlanneqarsinnaasarpog, kisiannili tamatigut eqqarsaatitsinniitarpog politikikkut anguniakkamut peqqussutikkut oqaatigineqartumut uagut atuartsisutut tamaviaarluta sapinngisannguarpullu tamaat suliniartariaqarat.

Pissangaqalutalu Kangaatsialiarpogut Crede-mik pikkorissarnern-

mut peqataajartorluta: Immaqami tassuuna atuartsisnermi sammivissat ingerlariaqqinnissatsinnut ikiutaasinnaasut nassaarsinnaavagut. Pingaarnarpaavorli peqatigiilluta assigiimmillu aallaaveqartumik oqalliseqqissinnaalernissarput: Tassalu ulluni taakkunani pissarsiaqut assigiinngitsut. Siumut isumalluarnitta ilarujussua pakat-simanngilaq, pissanganassaarlu uagut atuarfitta qanoq ineriartornissaata malittarinissaa.

Ikerasaarsummiit Kangaatsialiarniaraanni sila apeqqutaatillugu aqputaasinnaasut arlaqarput. Angallatit naalagaat assigiinngitsut sukkoornissartik nalilersuinnermik aalajangertarpaat, angalanit-sinnilu aamma taama pisoqarpoq. Aquuteralaat pingasut atorlugit aallarpuqut, ataatsikkoorata aallakaalluta, aqputitaasartut marluk atorlugit aammalu assigiinngitsunik benzinamik piffissamillu atuilluta. Oqartoqarsinnaanngilaq aqput qaninneq aamma tas-saasoq aqput pitsaneq, tamannalu assigiinngitsunik uuttuuteqarluni nalilersorneqarsinnaavoq: Piffissaq atugaq, ungasissuseq benzinalu atugaq. Nalorninarnerulaassarli

erngup umiatsianut isaasup tikinermilu ilaasut qanoq qiiatiginerat nalilersuinnermut ilanngutissagaanni. Sulili ajornarnerussaaq umiatsiat pisoqaassusiat qanorlu paarilluagaatiginerat, naalagaasup piumassuseqarnera pikkorissialu. Ilaasut angalarusunnerat putsumullu pulagaluarterit nalilersuinnermut ilanngunneqassagaluarpata. Aammalumi oqaluttuat illaatigineqartut qanoq pitsaatiginerat ilanngutissagaluarpata.

Angalanerli suut uuttortarneqarsinnaasut tunngavigiinnarlugit pitsaassusilissagaluaraanni angalanerup pitsaassusianik aqputaanilu misigisat pingaarutaannik qarsupinnerussagaluarpog. Suut uuttortarneqarsinnaasuinnat atorlugit pitsaassusit amigaatigineqartut nassuarniassagaluaraanni tamanna nalorninaatilerujussuussaaq: "Uuttortarsinnaavarput angalanersi ajorsimasog, tassami benzina piffissarlu annertunerusut atorsimavasi!" Taamatut eqqarsartaatsikkut sikringiarneg nalunannigsumik angallatit naalagaanik arlalinnik tupigutsatsissagaluarpog. Uuttortarneqarsinnaasut nalinginnaasutut isigalugit naalagaasup

angallammik aqutsisinnaaneramik naliliineqassagaluarpata taava pisaqalersimassaaq aperissalluni:

Taama torinngitsigisumik tunngaveqarluni nmaliliinerup suna siunertaraa? Uuttortaruminnerpaaginnaat tunngaviginiarneqaannassappata, taamalu uuttorneqartut tunngavigalugit anguneqartunik naliliisoqassappat tamakkuu angalanerup iluatsisimaneranut periarfissaanullu piumasaqaatinngortillugit taava tatiginnilluanninneq attatiinnarneqassaaq. Nalunngilluinnarparpummi tamatta pikkorissuinnannikkatta. Imaassinnaavormi angallatini naalagaasut angallavissatut periarfissanik nalilersuineq pikkorissartorffigisaraat, aqputaani ilaasut misilittagarilerumaagaannut pitsanngorsaataasumik.

Angalanerit sivikillutillu benzinatorfiunnginneruppata – taava angallavinnut allanut soqutiginarnerusunut angalanissaq periarfissaqalissaaq. Ineriartorneq taamaattoq amerlanerpaanut orniginarnerusinnaasog eqqoriarpata.



# Kangaatsiamut qanoq ungasitsigaa? Angalaneq nuannerpa?

Tamakkuali qanoq ilillutik atuarfinnut attuumappat?

Imaappormiaa, atuarfiup avataani atuartut atuarfimmi pissarsiaannik misileraanissaq soqutigineqartorujussuuvog. Ilami inoqarpoq isumaqartunik atuartsinerup pitsaassusia atuartut misilitsinnerminni angusaasigut takuneqarsinnaasoq.

Nunatsinni Inatsisartuni inoqarpoq taamatut misilititsitarnissamik kissaateqartunik, politikerinnogooq takusinnaaniassammasuk ilinniartitsisut akissarsiaasigut inuiaqatigiit sunik pissarsisarnersut.

Anersalumiuna Inerisaaviup nalilersuinerut immikkoortua piumaffigineqartutut misigisimannigla paasisutissanik taakuninnga pissarsiniarnissamut pinngitsaalineqartutut? Eqqumiippoq inuit ilaasa alloriarfinni misilisersarnernut tatiginnil-

luinnarnerat.

Misilitsinnerimmi minnerpaamiluunniit takutinngilaa atuarfimmi qanoq ineriartornerata sorliup atuartumut qanoq sunniuteqartarnera

Misilitsinnerit atuartumut atuartullu angajoqqaavinut pingaaruteqarsinnaapput, immaqami aamma atuartup ilinniartitsisinut.

Misilitsinnerit atorneqarsinnaapput faginut tunngatillugu pikkorissutsit suunerinik paasimianerumut aallavigalugit, atorneqarsinnaallutillu pikkoriffiit sulii anguneqarsimannigitsut paasisinierneranni tapertassatut. Ilinniartitsisup faginut tunngatillugu atortussaatur aammalu atuartup ineriartornermini atortussaatur.

Allalli atuartunik ilisimasaqannigitsut sumik arlaannik inerniliiniarsarisarneraluarnarat, nammineerlutik tamatuminnga isumatuutut

isiginillutik, allatut ajornartumik atuartuq statistiskimisut ileqqoriluinnartoq aallaavigisariaqarpaat. Ilami aa.

Assigiinnarpaami angalanerit arlallit, tamarmik allamik aqquteqarsimasut, assigiinnigitsunik umiatsiaqarluni assigiinnigitsillu aallarfeqarluni ingerlasut inernerat isumatuumik oqaatigineqarsinnaassappat.

Piffissaq tikiffigissangatitarpurteqqorlugu tikippat?

Taamaassimappat taava tamarmik nuannaartariaqassapput. Taamaannigippalli taava atuarfik pineqartoq ilinniartitsisuiulu akissusaatit-tariaqassapput, soorlumiuna taama isumaliortoqartoq.

Uagut ilinniartitsisusugut najukatsinni atuarfiup avatangiisai pædagogikkimik oqaluttuussinnaagigut neriuutigisariaqarpoq. Neriutigisariaqarpoq Inerisa-

aviup politikerit inatsisartuniittut inuiaqatigiillu oqaluttuusinnaasagai alloriarfinni misilitsinnerit atorlugit suna uuttorniarneqarner-soq. Aammalu sooq misilitsinner-ni angusat qitiusumi databasemi toqqortorneqassaanersut.



Foto: Hector Lennert Sørensen





# Hvor langt var der til Kangaatsiaq? Var det en god tur?

Underviserne fra Ikerasaarsuk skole har været på kursus. Vi vil gerne gøre vort arbejde bedst muligt, gøre de smukke tanker i forordningens §2 til virkelighed

Af: Stephen Paulli Andersen



Foto: Stephen Paulli Andersen

Så vi er glade for at deltage i kurser, hvor der er tid til fordybelse. Er kun én lærer på kursusrejse, har denne en forpligtelse til at orientere de øvrige om indhold og udbytte ved hjemkomsten. Kollegaen kommer så at sige hjem med nye øjne som må bruges til at forbedre praksis med. Er flere lærere tilmeldt det samme kursus, giver det os gode muligheder for efter hjemkomsten at diskutere vore forskellige forståelser og forskellige udbytter. Den kollegiale efterbehandling af et kursusindhold kan gribes ret forskelligt an, men det ligger hver gang i vore tanker, at vi som undervisere må gøre vores bedste for at leve op til det politiske mål, der er udtrykt i forordningen. Det var med stor spænding, at vi rejste til Kangaatsiaq for at deltage i et kursus i Crede: Måske kunne vi her finde nogle perspektiver på undervisning, nogle metoder som kan hjælpe os videre. Men vigtigst var det, at vi kunne

få et fælles grundlag at diskutere videre på: Nemlig vore forskellige udbytter af dagene. Vore forventninger blev i vidt omfang indfriet, og det bliver spændende at følge, hvordan vores skole udvikles. Når man rejser til Kangaatsiaq fra Ikerasaarsuk er der flere mulige rejseruter, som ved forskellige vejrlig har forskellige kvaliteter. Forskellige bådførere vil vælge rute ud fra forskellige grundlag, således også os. Vi rejste i 3 joller, rejste hjemmefra på forskellige tidspunkter, brugte 2 forskellige ruter og havde da også forskellige benzin- og tidsforbrug. Man kan ikke slutte, at den korteste rejse betyder en kvalitativt bedre rejse, men man kan selvfølgelig måle på de målbare variabler: Tid, afstand og benzinforbrug. Lidt mere usikkert er det, hvis vi også begynder at inddrage mængder af vand i jollerne ved ankomsten og passagerernes varmetab. Endnu sværere bliver det, hvis der skal måles på

bådenes alder og vedligeholdelse, bådførerens lyst og kompetencer, passagerernes rejselyst og stedvise tågebanks. Kvaliteten af de historier, der blev grinet af. At reducere rejsen til det målbare og ud fra det målbare slutte sig til kvaliteten af rejsen er en forsimpning der flytter fokus fra de opnåede oplevelser undervejs og nedgør dem til no-get mindre betydningsfuldt. At bruge de målbare størrelser til at forklare manglende opnåede kvaliteter er en højst tvivlsom affære: "Vi kan måle at I havde en dårlig tur, for I brugte jo mere tid og benzin!" En sådan tankemæssig kortslutning kan nok få en del bådførere til at undres. Bliver det målte generaliseret til en dom over hans forvaltning af bådførerhvervet generelt, så er det på tide at spørge: Hvad er hensigten med at domme på et så tyndt grundlag? Fastholdes fokus på de lettest målbare størrelser, og sluttes der fra de målte, opnåede resultater til betingelser

og muligheder for en vellykket færd, så fastholdes også en snigende mistillid. Blikket flakker og sjælen krymper. Vi ved jo godt, at vi ikke er perfekte. Måske er meningen at bådførere udvikler kompetencer for at tilrettelægge bedre rejsemuligheder, så passagererne får bedre rejsebetingelser i form af oplevelsesmuligheder undervejs. Rejser, der samtidig tager kortere tid og bliver billigere i benzin - så det bliver muligt at rejse til andre spændende landskaber. Sådan en udvikling vil være motiverende for de fleste, gætter jeg på.



# Hvor langt var der til Kangaatsi-aq? Var det en god tur?

Og hvad har det så med skolen at gøre?

Jo, udenfor skolen er der en stor interesse i at teste, elevernes udbytte af skolen. Nogle mener endda at man kan sige noget om kvaliteten af undervisningen ved at se på elevernes testresultater. Her i landet er der i Landstinget fortalere for at sådanne tests skal kunne bruges af politikerne til at se, hvad samfundet får til gengæld for lærerlønningerne. Gad vide om ikke også Inerisaavik evalueringsskole er under pres for at levere de ønskede oplysninger? Det er underligt, at nogen har så stor tillid til trintestene. Testene

viser jo intet om, hvilken udvikling skolegangen har betydet for eleven.

Testene kan have en værdi for eleven og for elevens forældre og måske også for elevens lærere. Testene kan bruges som et udgangspunkt til at finde de faglige kompetencer, som kan bruges som stillads i forhold til de kompetencer, som endnu ikke er tilegnet. Som et fagligt værktøj for læreren og som et udviklingsmæssigt værktøj for eleven.

At andre, uden kendskab til eleverne tillader sig at konkludere noget som helst -som de selv tror er meningsfuldt- må jo tage ud-

gangspunkt i en elev, der opfører sig statistisk korrekt. Ak ja.

Det svarer jo til at man skulle kunne sige noget meningsfuldt om resultatet af et antal rejseser, alle med forskellige ruter, rejsemateriel og med forskellige startsteder.

Kom de i mål til den tid, som vi havde forventet?

Hvis ja, da kan alle være glade.

Hvis nej, må den pågældende skole og dens lærere gøres ansvarlige, synes logikken at være. Forhåbentlig kan vi som lærere lokalt fortælle skolens omgivelser om pædagogik. Forhåbentlig kan Inerisaavik fortælle landstingspoli-

tikere og offentligheden om hvad det egentlig er, man kan måle ved hjælp af trintestene. Og hvorfor testresultaterne skal gemmes i en central database.



Foto: Johan Reimer

# Qasujaallisarneq – motionsløb 2007\*

Septemberip ulluisa 5-ani 2007 Ole Reimerip Atuarfiani atuartut qasujaallisarlutik arpannerat ingerlanneqarpoq.

Allattoq: Hector Lennert Sørensen

Foto: Viggo Andersen



*Qasujaallisarlutik arpattut aallakaapput.*

Arpaffik marlunnut aggorneqarsimavoq. Takineq 1,7 km-sut isorartussuseqarpoq naannerlu 744 meterinik isorartussuseqarpoq. Ulloq taanna seqinnariup ataani avannaq kangisimmik suialaannuartoq arpanneq ingerlanneqarpoq. atuartut katillutik 13-usut arpaffiit marluusut nammineq piumassuseq aallaavigalugu kaavippaat. Atu-artut avataasigut meeqqerivimmi meeqqat peqataanissaat ammatinneqarsimavoq. Meeqqerivim-milu meeqqat angajulliunerisut arpannermi peqataatinneqarnerat ingerlanneqarpoq. Tassungalu ilaliullugu aamma atuartut angajoqqaavi arpannermi peqataatinneqarput. Aammalu aanaakkut

arpaffimmi najuullutik tapersersuisarneri ingerlanneqartarput. Kiisalu nunaqarfimmi innuttaasut piumasut tamarmik periarfissinneqarsimapput. Ulloq taanna ataatsimoorfittut atorneqartarpoq aammalu ikioqatigiinnerusarluni. Soorunami aamma ilinniartitsisut paarlakaallutik arpannertik ingerlattarpaat. Angajoqqaat arpaqataaernermi saniatigut arpat-tunut nalunaarsuineri ikiortaallutik allattuineq ingerlattarpaat, taamaalluni ilinniartitsisunut ikiortaalluarneq ingerlattarlugu. Ataatsimut sammisaqatigiinneq taamaalluni aamma allaalaartoq pilersinneqartarpoq. Tassanilu imaaginngilaq angajoqqaat

ataatsimiin-nermi taamaallaat atuarfimmuut at-taveqartarnerat ingerlanneqartas-sasoq. Arpannissaq minutsini 15-it missaani sioqqullugu ataatsimoor-tumik kissasseqatigiinneq inger-lanneqartarpoq. Kissassernermi ilaatigut illoqqasunngorluni pis-seqattaarluni ingerlanneqartarpoq. Atuartut paarlakaallutik eqaar-saarnermi ilikkakkatik malillugit iliuutsinik alutorineqarlutartumik ingerlatsisarput. Arpaffiit marluu-sut atuartunit Matematik aal-laavigalugu suliarineqarsimapput uuttortarneqarlutik. Uuttortaneq allunaasaq atorlugu ingerlan-neqarsimavoq.



*Atuartut angajulliit nunakkut arpallutik ingerlaartut*

Foto: Viggo Andersen



*Angajoqqaq Tom Mølgård imertitsivimmi nakkutilliivoq*



*Kaajallannermi imeruusaatitorneq*

# Qasujaallisarneq – motionsløb 2007\*



Foto: Viggo Andersen

*Arpattut qasujaallisarlutik aallannginnerminni kissasseqatigiinnerat ingerlanneqarpoq.*

Arpatsinerup saniatigut KNI Pilersuisoq A/S taperseeqataasutut inissisimatinnegartarpoq tassalu imeruersaatnik tunisisarnermigut. Tamannalu aamma meeqqanut nuannaarutaalluarterpoq. Imeru-ersaatit saniatigut imeq sillim-matitut atorneqartarpoq aammalu Juice-t assigiinngitsut atorneqar-tarlutik. Ukioq mannalu nukarl-erni atuartut nunap pissarititaanik pinngortitalerineq aallaavigalugu saftiliorisimapput. Saftit marluk sananeqartut tassaapput: Seernat isserinik saftiliat aammalu qajaas-anik saftiliat ilanngullutik imeru-

ersaatitut atorneqarmata. Tupin-naqaat isummamut uniuullutik mamassusii imeruernassusiilu. Taamatut atuartut qasujaallisarn-eranni isorartunerpaamik arpaffik tassaavoq: 34 km. Ullormi tassani atuartut peqataasullu allat killis-samik misiliisarnerannut aamma ilaalluarterpoq. Taamaallillunilu arpaffiup qanoq isorartussusissaa aalajangerneqartarpoq. Ukioq manna atuartut eqqarsaatigalu-git katilluni arpanneqarsimavoq: 139,98 km tassalu 140km-rigajaat. Naliginnaasumik arpattarneq silamik akornuteqartumik unitsin-

neqarsimanngikkaangat arfi-ninngormermi ingerlanneqartar-poq. Taamaattumillu angajoqqaat perusuttut tamarmik peqataanis-saannut Periarfissaqartinneqartarput. Naliginnaasumik arfininngorneq angajoqqaat freerfigisaraluar-aat malunnartumik ataatsimu-ulaassusermik nuannertumik misigisaqarfiusarpoq. Malug-iniarneqarsinnaasarporlu an-gajoqqaat aamma tassuunakkut atuarfimmuut soqutiginninnerat annertuseriartartoq. Aammalu minnerunngitsumik angajoqqaat

ilinniartitsisullu akunnerminni suleqatigiinnissamut tunngavis-satut tapertaasumik nukittor-saataasarluni. Kaajallattarfimmi imeruersaatissat piareersimatin-neqartarput. Ilinniartitsisunillu isumagineqanngikkaangamik an-gajoqqaanik isumagineqartarput. Arpanneq naammassineqaraan-gat atuarfimmi uffarsinnaanerit neqeroorutigineqarsinnaasarput. Taamaallilluni ulloq arpaffiusoq nuannersumik naammassineqarn-era naggaserneqartarpoq.



*Angajoqqaat aanaakkullu isiginnaariarput.*



*Takinerpaamik 34 km arpanneqarsimavoq.*



# Motionsløb 2007\*

Eleverne i Ole Reimerip Atuarfia afholdt motionsløb, den 5. september 2007.

Af: Hector Lennert Sørensen



Foto: Viggo Andersen

15 minutter før løbets start begynder man med en fælles opvarmning.

Der var to forskellige distancer, den længste var på 1,7 km og den anden var på 744 meter. Løbet blev afholdt under blå himmel med solskin og hvor der var kun nordøstlig svag vind. Skolens 13 elever valgte selv deres rute og løb ruten med mange omgange.

Ældste børnehaverbørn deltog også i motionsløbet. Elevernes forældre deltog også i løbet. Bedsteforældrene kom for at heppe på deres børnebørn. Og andre bygdeboere, der havde lyst til at være med, deltog også. Lærerne løb også efter tur. Dagen blev brugt som aktivitetsdag for hele bygdens beboere, hvor man hjalp hinanden med opgaverne. Forældrene regi-

strerede elevernes løb og dermed hjalp lærerne for dette arbejde. Det er en lidt anderledes fælles aktivitet for bygdens beboere. På denne måde deltager forældre aktivt i skolens arbejde, udover forældremøderne.

15 minutter før løbets start begynder man med en fælles opvarmning. Det er en aktivitet, som eleverne har lært i deres gymnastiktimer, hvor man står i cirkelform og eleverne skiftes til at vise deres kundskaber med stor opmærksomhed af bygdens beboere.

De to distancer blev målt nøje i deres matematiktimer. De målte ruterne med en snor. KNI Piler-

suisoq A/S var sponsor for dagen, hvor de uddeler læskedrikke, til stor glæde for børnene. Udover det har man også vanddunke og forskellige juice. Da eleverne i yngste klasser har haft emnet om udnyttelse af naturressourcer i deres naturfag, har de lavet to forskellige saftdrikke fra naturen. Det ene saft er lavet af syreplanter og den anden af grønlandsk post, og man kan vælge dem som drik under løbet. Disse drikke er velsmagende og slukker tørsten udmærket. I yderste poster stod uddelere af drikke til at slukke tørsten, som lærerne eller forældrene stod for.

Det længste løb under

motionsløbet's historie blev 34 km. Eleverne og andre deltagere benyttede dagen til at prøve deres kunnen. Eleverne har i år løbet i alt 139,98 km, altså næsten 140 km. Efter løbet tilbydes bad på skolen. Sådan afsluttes en vellykket arrangement.

Der er løbearrangementer hver lørdag i bygden, når vejret tillader det. Forældrene har mulighed for at deltage. Og nogle deltager også, og oplever et sammenhold på en anden måde i deres fritid. På denne måde øges forældrenes interesse for skolen. Det indebærer også, at lærerne og forældrene lærer hinanden bedre at kende.



Foto: Viggo Andersen





# Feeriarlutit angalanissaat maanna inniminneruk

**Pineqaruit Ilinniartitsisut Meeqqat Atuarfianneersut Kattuffiat, IMAKp  
feeriarluni angalanissamut aningaasaateqarfianit, tassa maanna  
piffissanngorpoq aasamut feeriarlutit angalanissat qinnuteqarfigissallugu.**

## Kikkut qinnuteqarsinnaappat?

§ 1 tunngavigalugu Ilinniartitsisut Meeqqat Atuarfianneersut Kattuffiata Feeriarluni angalanissamut aningaasaateqarfiata ileqqoreqqusaani aningaasaateqarfiup siunertaraa peqataassalluni tapersiissuteqarnissamut isumaqatigiissutit tunngavigalugit atorfilittullu atorfinitsitaasut, taakku pillugit feeriarlunissaannut tapersiissut akiliutigineqartarpat. Illit:

- januar 1998-ip kingornagut isumaqagiissut malillugu atorfinitaasimaguit imaluunniit atorfilullutit aammattaaq aapparissavit/inooqativit atorfeqartitaaneranut tunngatillugu akeqanngitsumik sulinngiffeqarnermi angalanissamut akiliunneqartussaanak.
- atorfinitsitaaninnit minnerpaamik qaammatit 15-nit qaangiussimappata sulinngiffeqarnermi angalarusullutit.

aasaanerani sulinngiffeqarnermi angalanissamut tapiiffineqarnissamut qinnuteqarsinnaavutit. Ilinniartitsisut ukioq 2001-mi, 2003-imi 2005-imi 2007 -milu aningaasaateqarfimmiit tapiiffineqarsimasut ukiumi sulinngiffeqarfissami 2006-mi tapiiffineqarsinnaanngillat. Ilinniartitsisut 1998-imi, 2000-imi, 2002-mi, 2004 -mi aammalu 2006-imilu atorfinitsinneqarsimasut 2008-mi tapiiffineqarsinnaassapput, allamik akuersissuteqartoqarsimannippat.

## Piumasarineqartut suut atuuppat?

Malittarisassat oktobarimi siulersuisunngortut suliarissavaat.

## Tapersiissut qanoq angitigaa?

Angalanissamut tapiiffineqarnissap annertussusissaa aalajangerneqassaaq, kattuffiup qinnuteqaatit tamaasa tigoreerpagit.

## Qanoq qinnuteqassaanga?

Tapersiissummik qinnuteqarniaruit, immersussavat immersugassaq, rekvisition'i, tatigisatut sinniisunnit pisinnaasat. Immersussavatit **allaffissat qaqortut tamaasa**. Rekvisitioni immersugassaq peqatigiiffiup tigoreersimassavaa

**Kingusinnerpaamik ulloq 15. november 2007 nal. 12.00.**

Peqatigiiffiup immersugaq tigoreerpagu, atsiussavarput ilinnullu nassiullugu oqaatigalugu, angalanermi aningaasartuutivit ilaat qanoq angitigisut aningaasaateqarfiup matussusersinnaanera. Tamatuma kingornagut immersugaq angalatitsivimmut tunniutissavat, tasanilu pivimmik isumaqatigiissuteqassaatit angalanissat pillugu.





# Aasaq 2007 Amerika-mi assilisaq billedet fra Amerika



Foto: Familien Kleemann

## Annoncer i Ilinniartitsisoq

Du kan annoncere i Ilinniartitsisoq både som privat og som skole. Bladet bliver læst af mere end 1.000 lærere langs kysten, så det er et godt medie at annoncere efter nye lærere. Samtidig er det et godt sted at annoncere for private, da bladet bliver læst af beslutningstagerne omkring skolernes økonomi.

Ring til os og få lavet en annonce strategi  
(0045) 4142 4007

### Privatannoncer

|     |      |              |
|-----|------|--------------|
| 1/1 | side | kr. 4.000,00 |
| 1/2 | side | kr. 2.000,00 |
| 1/4 | side | kr. 1.200,00 |
| 1/8 | side | kr. 700,00   |

### Stillingsannoncer

|     |      |              |
|-----|------|--------------|
| 1/1 | side | kr. 3.000,00 |
| 1/2 | side | kr. 1.500,00 |
| 1/4 | side | kr. 800,00   |
| 1/8 | side | kr. 500,00   |

### Udgivelser i 2007

|   |       |
|---|-------|
| 6 | 01.10 |
| 7 | 01.11 |

Inuinnartut aamma atuarfittut Ilinniartitsisoq annonceliiffigisinnaavat. Atuaqassiaq sinerissami ilinniartitsisunit 1.000 sinneqartunit atuarneqartarpoq, taamaammallu nutaanik ilinniartitsisussarsiorluni annonceliiffissaqilluni. Aamma inuinnartut annonceliiffissaqissuuvog, tassami atuarfiit aningaasaqarniarnerannut tunngasunik aalajangiisartuusunit atuarneqartarami.

Sianerfigisigut taava annonceliinnissannut najoq-  
qutassiutissavatsigit (0045) 4142 4007

### Inuinnartut annonceliussat

|               |              |
|---------------|--------------|
| Qupperneq 1/1 | kr. 4.000,00 |
| Qupperneq 1/2 | kr. 2.000,00 |
| Qupperneq 1/4 | kr. 1.200,00 |
| Qupperneq 1/8 | kr. 700,00   |

### Sulisussarsiorluni annoceliussat

|               |              |
|---------------|--------------|
| Qupperneq 1/1 | kr. 3.000,00 |
| Qupperneq 1/2 | kr. 1.500,00 |
| Qupperneq 1/4 | kr. 800,00   |
| Qupperneq 1/8 | kr. 500,00   |

### Saqqummerfissaa 2007

|   |       |
|---|-------|
| 6 | 01.10 |
| 7 | 01.11 |

Pension for  
overenskomstansatte  
lærere

**Lærernes  
PENSION**

Sundringgade 4, 2100 København Ø  
Tel: 39 17 68 21, Fax: 39 17 59 81  
Mail: [post@lppension.dk](mailto:post@lppension.dk)  
Telefontid: Mandag-fredag 8.15 - 16.15

[www.lppension.dk](http://www.lppension.dk)

### Udgivet af IMAK

Ansvarsbavende redaktør  
Sivso Dorph

Redaktør  
Hector Lennert Sørensen  
B-nr.: 1225 - Box 864  
Kitsissuarsuit  
3950 Aasiaat

Mobil 53 73 38  
[ilinniartitsisoq@greennet.gl](mailto:ilinniartitsisoq@greennet.gl)

### Oversættelse

Bjørn Rosing  
Elisa Isaksen

### Oplag

1.300 stk.

### Tryk

Offsettrykkeriet  
Midtjylland

### Næste nummer

1. November  
deadline 15. Oktober





# Bestil din Ferierejse NU!

**Hvis du er omfattet af  
Ilinniartitsisut Meeqqat Atuarfianneersut Kattuffiat, IMAKs ferierejsefond  
er det nu, du skal søge om tilskud til din sommerferierejse.**

## Hvem kan søge?

I henhold til § 1 i vedtægterne for Ilinniartitsisut Meeqqat Atuarfianneersut Kattuffiat's Ferierejsefond har fonden til formål at bidrage til støtte for ferieafvikling for overenskomstansatte og tjenstemandsansatte, for hvem der indbetales bidrag. Er du

- ansat efter overenskomsten for lærere eller som tjenstemandsansat lærer efter den 1. januar 1998, og har du ikke ret til feriefrirejse via din ægtefælle/samlever,
  - er der gået mindst 15 mdr. efter din ansættelse, når du gerne vil rejse på ferie,
- kan du søge støtte til din sommerferierejse. De lærere, der fik støtte fra fonden i år 2001, 2003 og 2005 og 2007 kan dog ikke opnå støtte i ferieåret 2008. Lærere der er ansat i 1998, 2000, 2002 og 2004 og 2006 vil kunne opnå støtte i ferieåret 2008, hvis ikke andet er godkendt.

## Hvilke betingelser gælder?

Regulativet laves af bestyrelsen i oktober.

## Hvor stor er støtten?

Støttestørrelsen afgøres, når foreningen har modtaget alle ansøgningerne.

## Hvordan søger jeg?

Hvis du vil søge om støtte, skal du udfylde en rekvisition, som du kan få af din tillidsrepræsentant. Du skal udfylde **alle de hvide felter**. Rekvisitionen skal være foreningen i hænde

**senest den 15. november 2007 kl. 12.00.**

Når foreningen har modtaget rekvisitionen, vil vi påtage den og returnere den til dig med oplysning om, hvor stor en del af dine rejseudgifter fonden kan dække. Du skal herefter aflevere rekvisitionen på dit rejsebureau og her bestilles din rejse.



# Deadline for næste nummer 15. Oktober

## Ilinniartitsisutut inuuniuteqarneq

*"Ilinniartitsisup sapinngisani tamaat Meeqqat Atuarfiata siunertaa, atuartitsinerullu anguniagai naammassiniassavai. Siunertat, atuartitsinermi anguniaakkat tunngaviilu inatsisit atuuttut tunngavigalugit aalajangiunneqartut ilinniartitsisumit malinneqassapput. Kisiannili inatsisit nassuiarneqartuartaiaqarput aammalu piumasanut naleqqussarneqartariaqartuarpur, taamaattumik annertuumik piumasarineqarpoq ilinniartitsisup suliaaminut pikkorissuunissaa naliliisinnaanissaalu. Taamaattumik ilinniartitsisup imaaliaallaannaq najoqqutassat aalajangersukkat malissinnaanngilai, kisiannili tamatigut nammineerluni illersorneqarsinnaasumik atuartitsinini najoqqutassat malillillugit naammassiniartussaavaa."*

## Professionsideal for IMAK

*"Læreren vil efter bedste evne opfylde folkeskolens målsætning og undervisningsmål*

*De målsætninger, undervisningsmål og principper, der fastsættes gennem den gældende lovgivning, vil altid være bindende for læreren. Imidlertid kræver disse altid fortolkning og tilpasning til de gældende betingelser, og stiller derfor store krav til lærerens faglighed og selvstændige dømmekraft. Læreren kan således aldrig blot følge de udstukne forskrifter, men er altid henvist til på eget ansvar at præstere en forsvarlig undervisning i forhold dertil."*



Sdr. Hernhultvej 23  
Postboks 867  
Telefon (00 299) 32 25 50  
Fax (00 299) 32 50 61  
E-mail [imak@imak.gl](mailto:imak@imak.gl)  
WWW [www.imak.gl](http://www.imak.gl)

### *Siulittaasoq/formand*

Ilinniartitsisoq/lærer Sivso Dorph  
Naapinneqarsinnaavoq peqatigiiffiup allaffeqarfiani.  
Træffes i foreningens sekretariat.

### *Siulersuisoqarfik/bestyrelse*

Ilinniartitsisoq/lærer Sivso Dorph  
Ilinniartitsisoq/lærer Esther Rosing, Nuuk  
Ilinniartitsisoq/lærer Johan Reimer, Aasiaat  
Ilinniartitsisoq/lærer Poul Raahauge, Nanortalik  
Ilinniartitsisoq/lærer Mikkel Lybæch, Tasiilaq

### *Allatseqarfik/Sekretariatet*

Ammasarpoq ataasinngorneq - tallimangorneq  
Nal. 11.00 - 16.00  
Åbent mandag - fredag  
Klokken 11.00 - 16.00

### *Fuldmægtig*

Jensigne Bergstrøm

### *Sagsbehandler*

Lisbeth Frederiksen